

Mælkens indholdsstoffer ved afgræsning

Mette Krogh Larsen, Jacob Holm Nielsen, Institut for Fødevarekvalitet
Troels Kristensen, Karen Søegaard, Jørgen Eriksen, Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø

Hvordan kan mælkens sammensætning påvirkes ved brug af afgræsning?

- › Græsfodring og mælkens fedtsyresammensætning
- › Græsfodring og mælkens indhold af vitaminer/antioxidanter
- ›
- › **Kan vi ved brug af afgræsning skabe en sund og holdbar mælk?**

Græs fodring og mælkenes fedtsyresammensætning

- > Øge **linolensyre i mælk**, det er en karakteristisk fedtsyre for græsprodukter
- > Andre fedtsyrer: græs og CLA i mælk er ofte relateret, men CLA kan også påvirkes af en række andre fodermidler
- > Øvrige fedtsyrer i mælk påvirkes mindst lige så meget af andre fodermidler

Linolensyre

- › Gavnlig effekt mod udvikling af diabetes samt udvikling af alvorlige hjerte- karsygdomme
- › Smør fra græssende køer:
20 g indeholder ca. 0.15 g

Hu et al. (1999) Studie af 84.688 sygeplejersker: signifikant reduktion in CVD

Ascerio et al. (1996) 43 % reduktion i IHD ved øgning af daglig linolensyreindtag fra 0.8 til 1.5g

Græsfodring og mælkens vitaminindhold

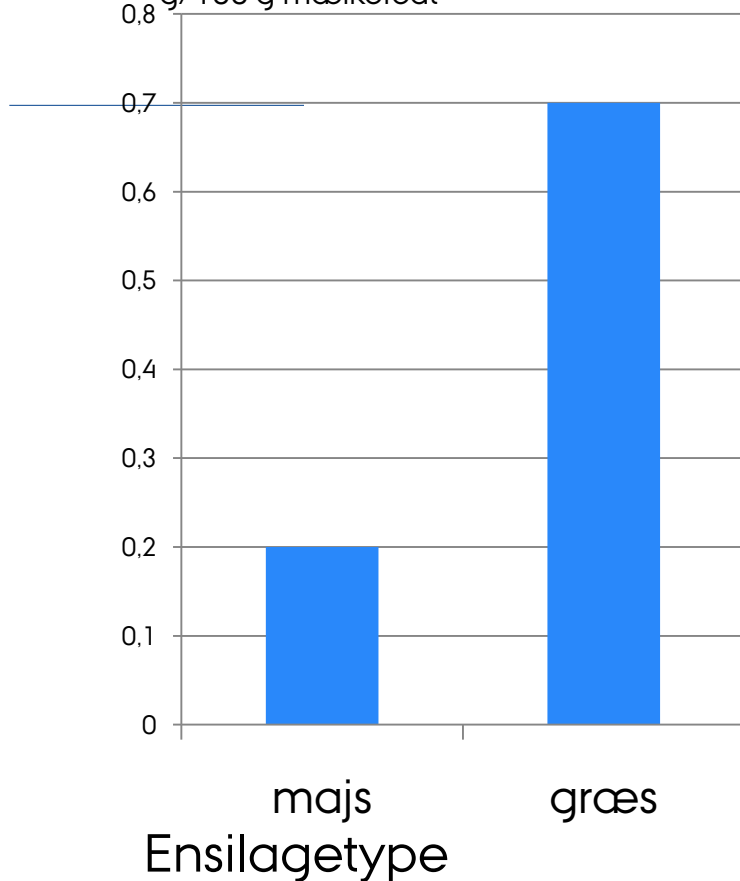

- > Fedtopløselige vitaminer/antioxidanter:
- > E-vitamin
- > beta-caroten – forstadie til A-vit.

Effekt af græsprodukter på mælkenes linolensyreindhold

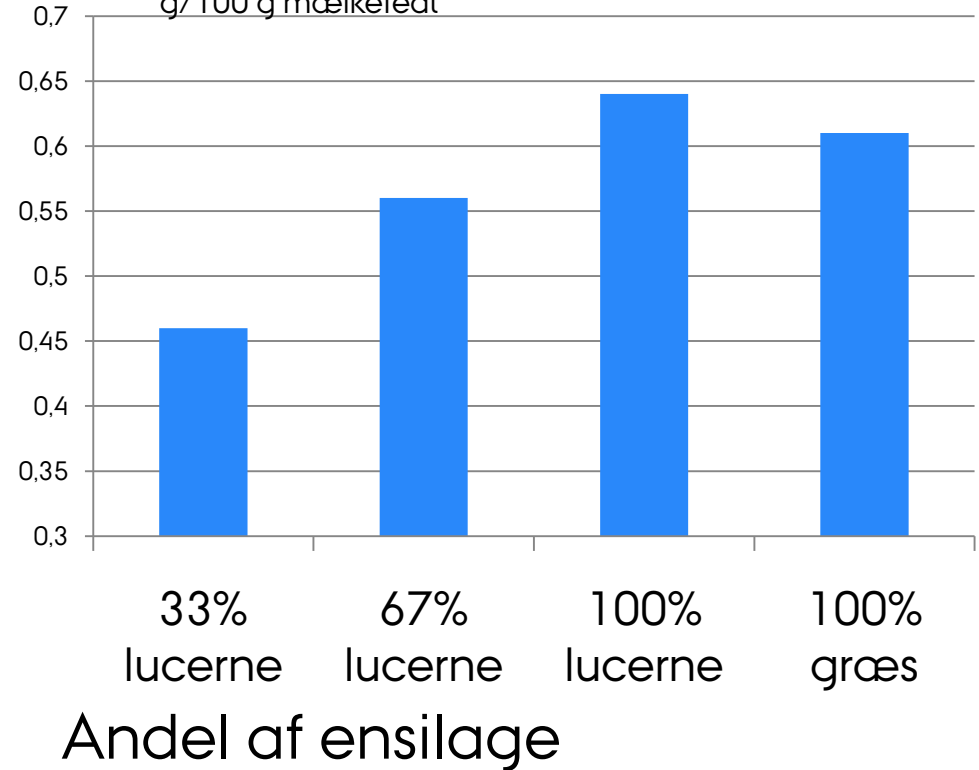
Linolensyre i mælk

g/100 g mælkefedt

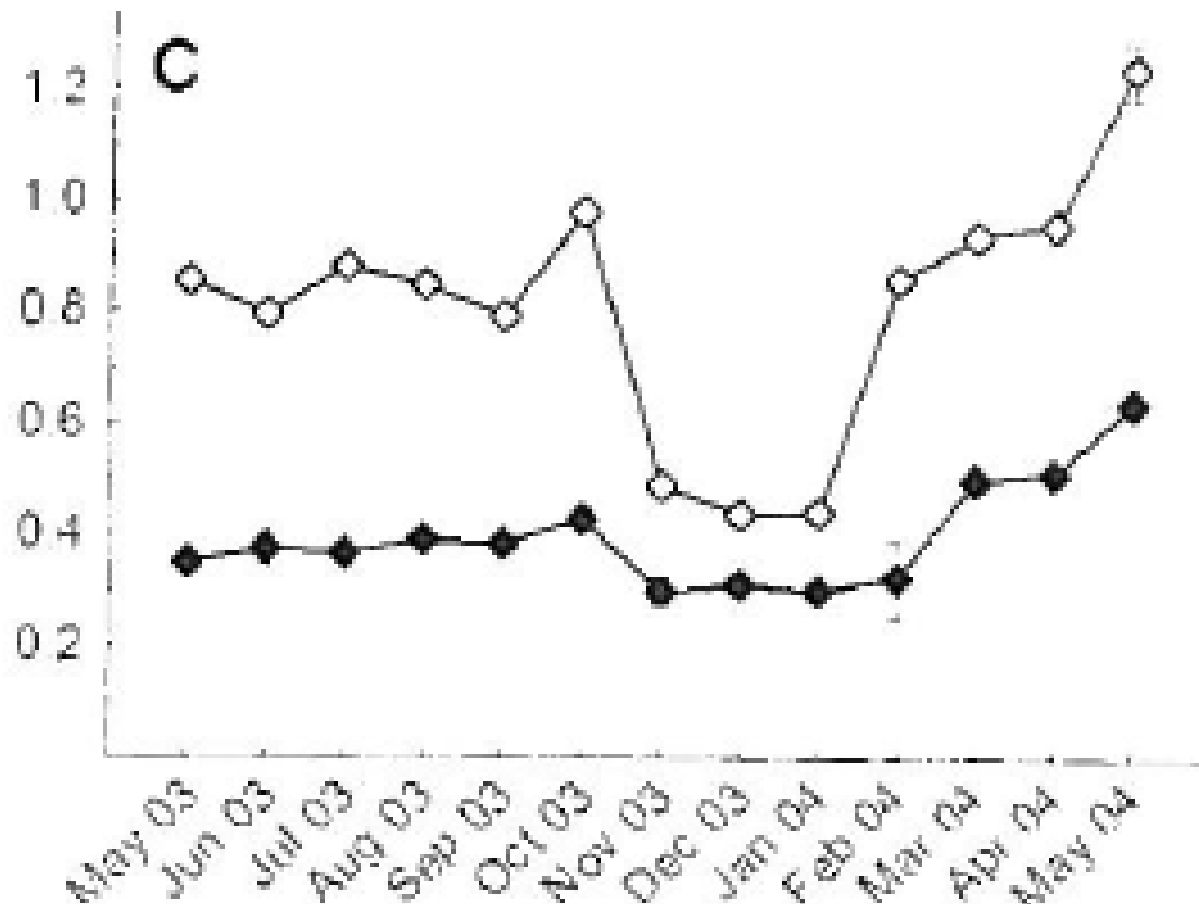
Linolensyre i mælk

g/100 g mælkefedt

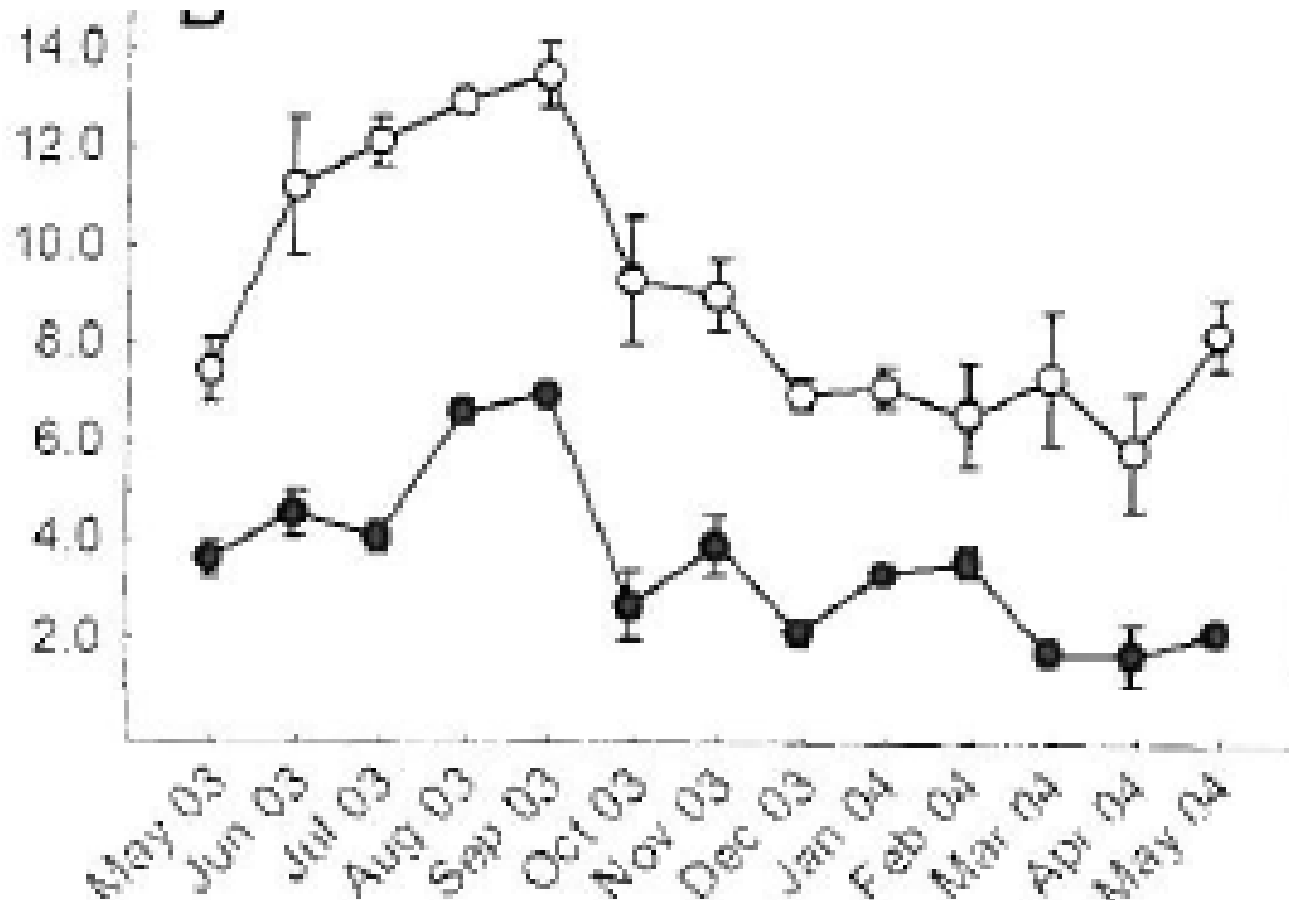
Økologisk og konventionel mælk

Linolensyre (g/100g mælkefedt)

Økologisk og konventionel mælk

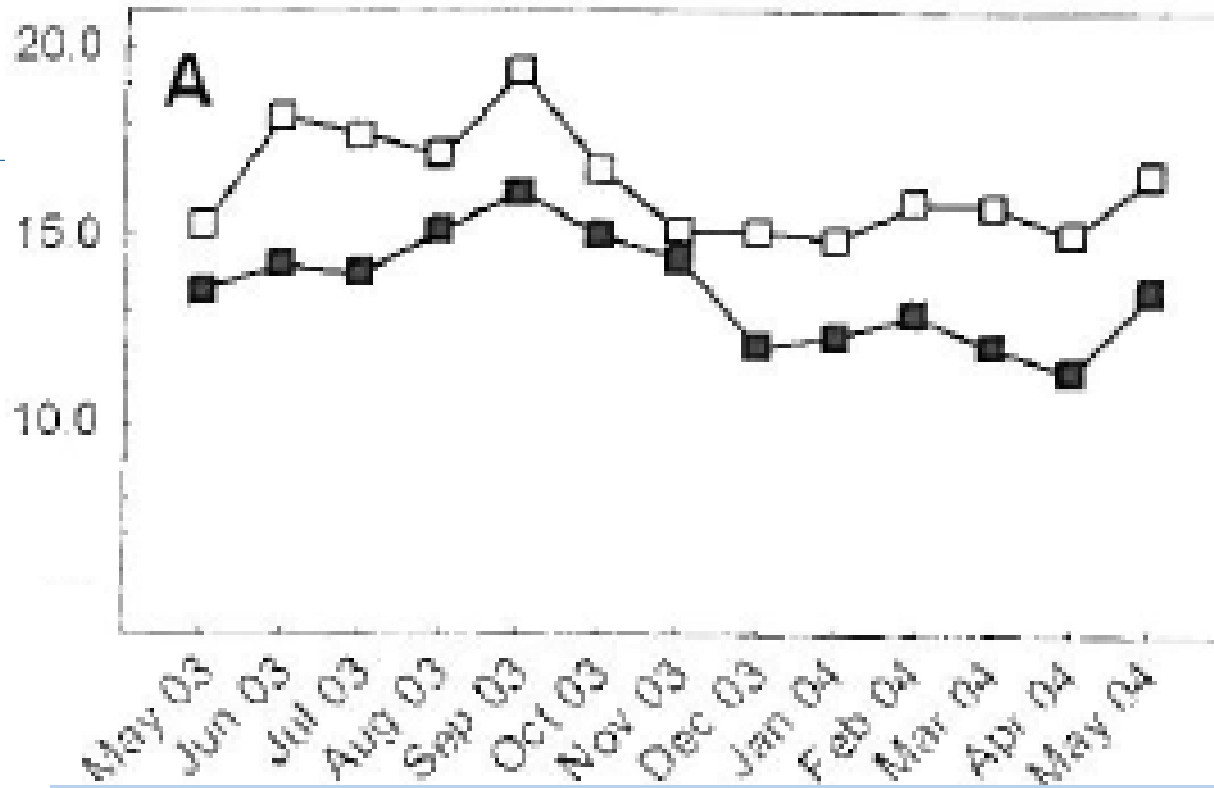
β -caroten $\mu\text{g/g}$ mælkefedt

Økologisk og konventionel mælk

E-vitamin $\mu\text{g/g}$ mælkefedt

Kendte effekter af afgræsning

Afgræsning sammenlignet med ingen afgræsning:

Øget indhold i mælk af:

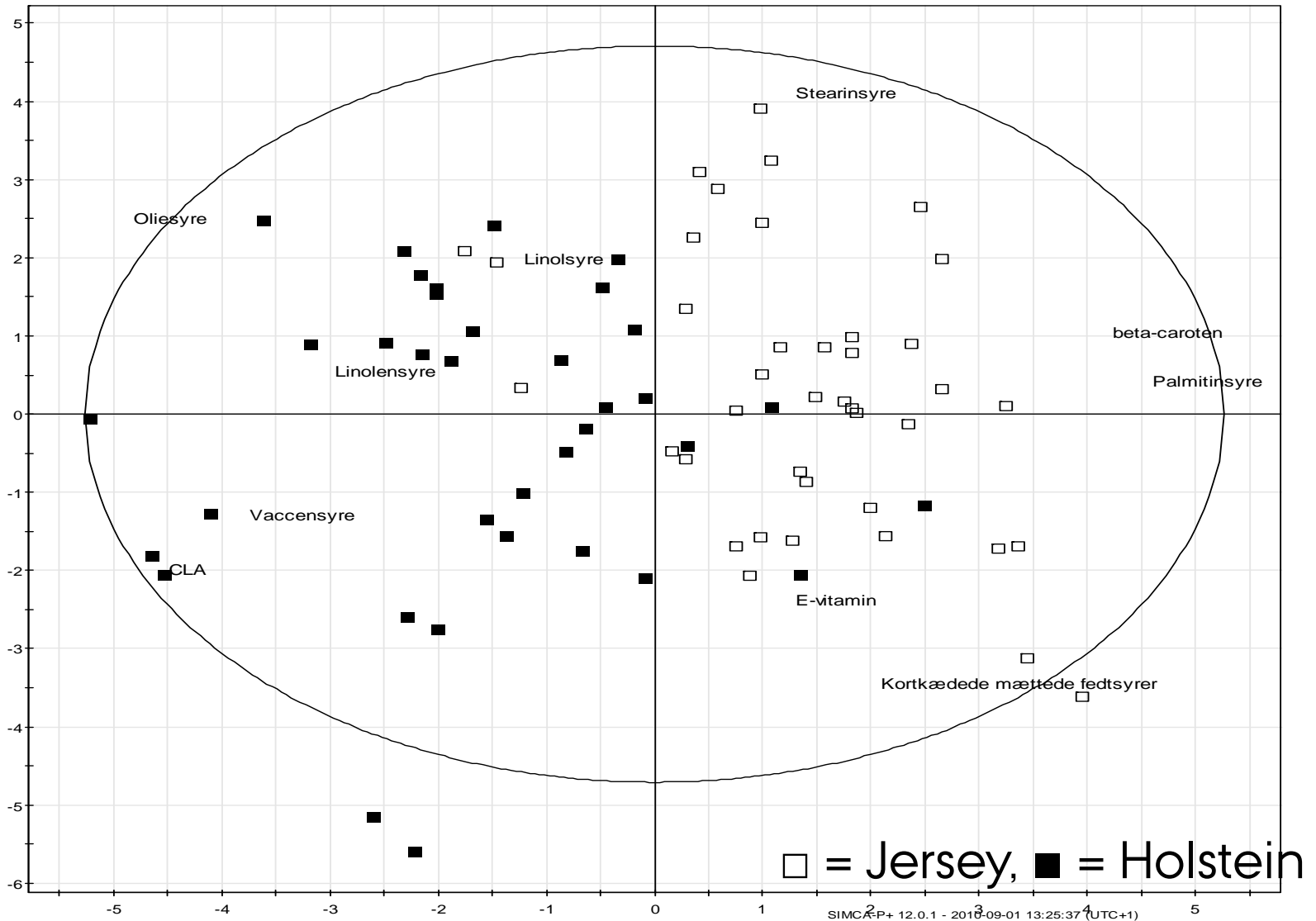
E-vitamin
Beta-caroten
Linolensyre
(CLA)

Afgræsningsforsøg på gårde

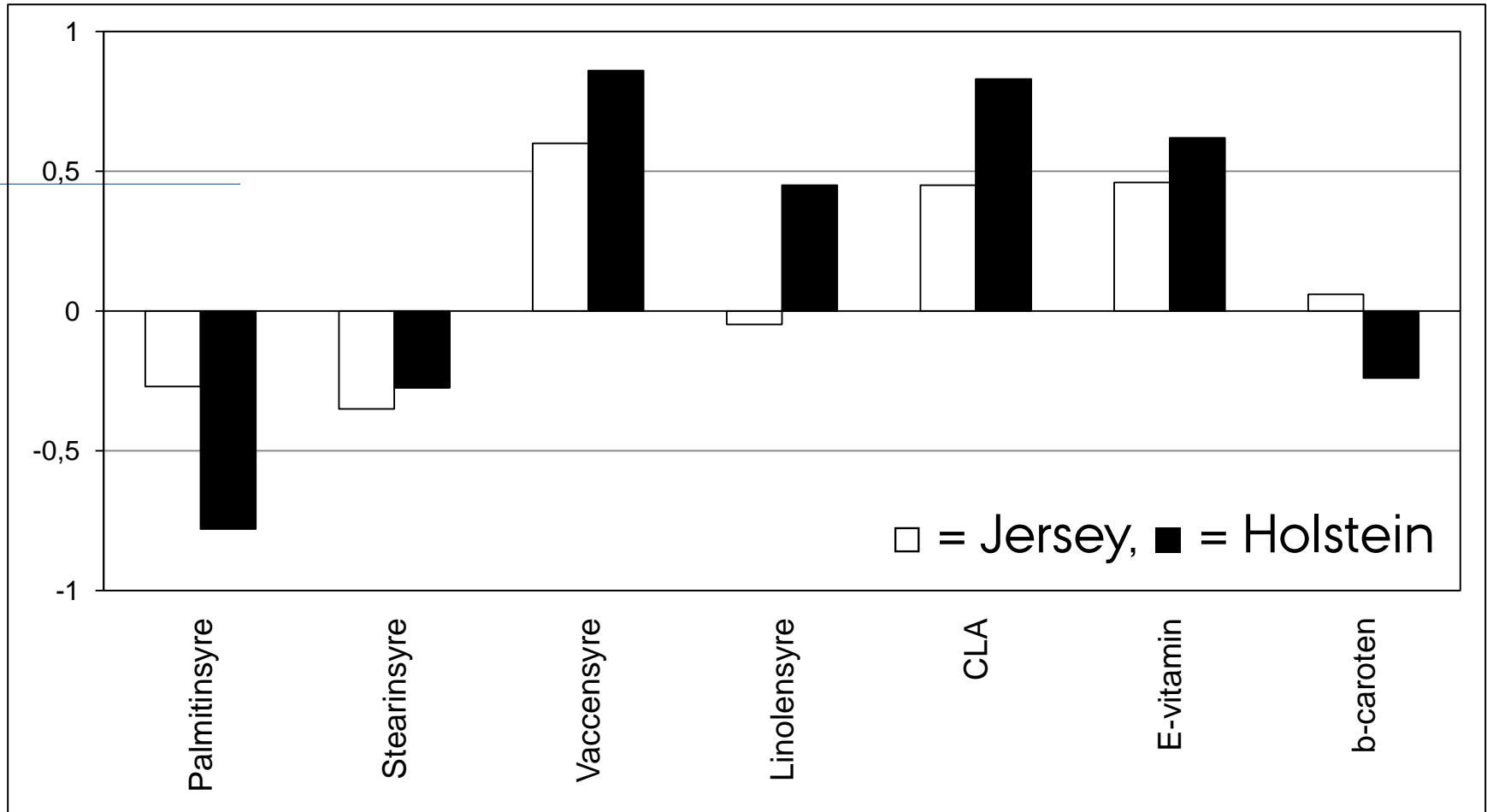

- > 7 gårde, 4 Jersey, 3 Holstein
- > 3 år: 2007-2008-2009
- > 2 prøvetagninger/år: maj og september

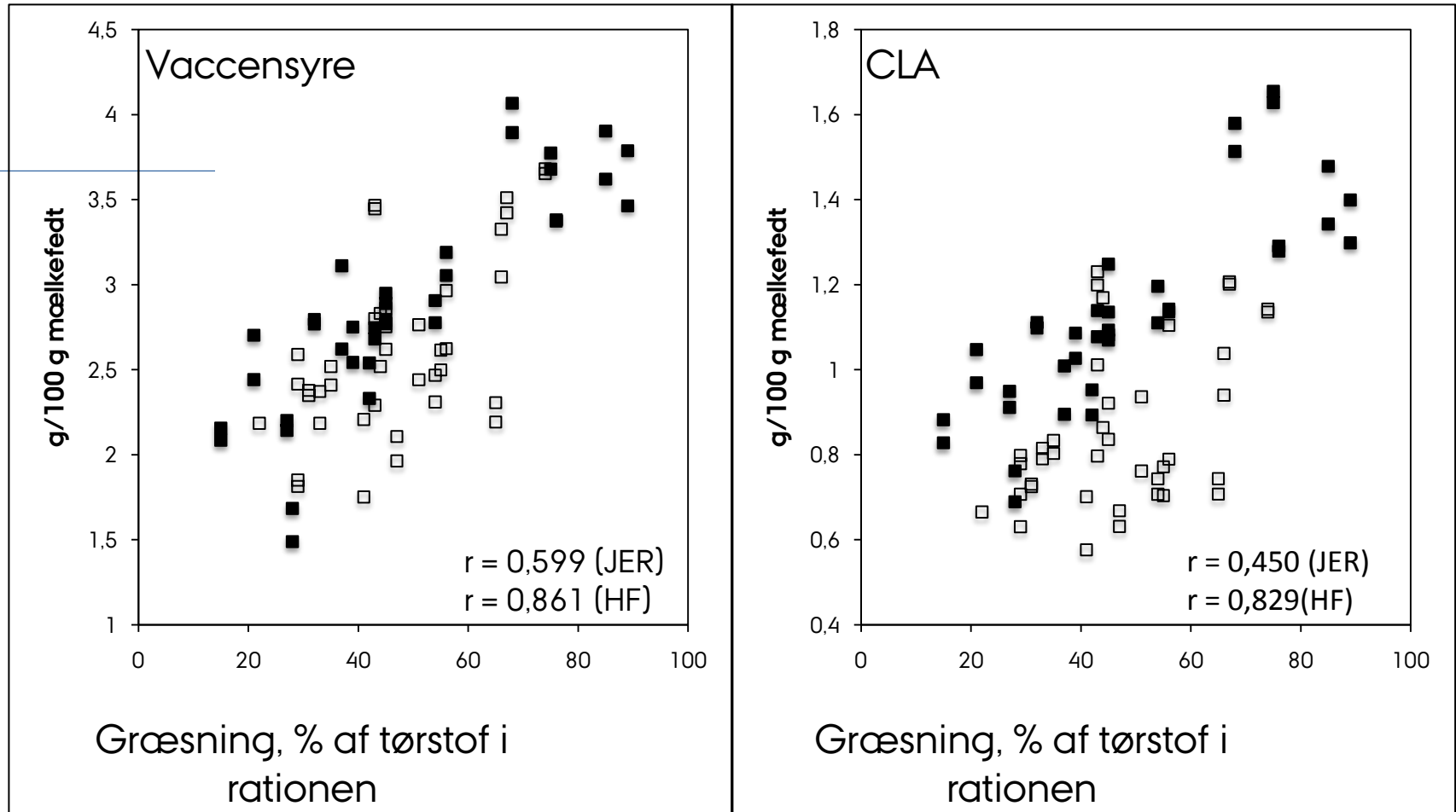
Mælkesammensætning afhænger af korace

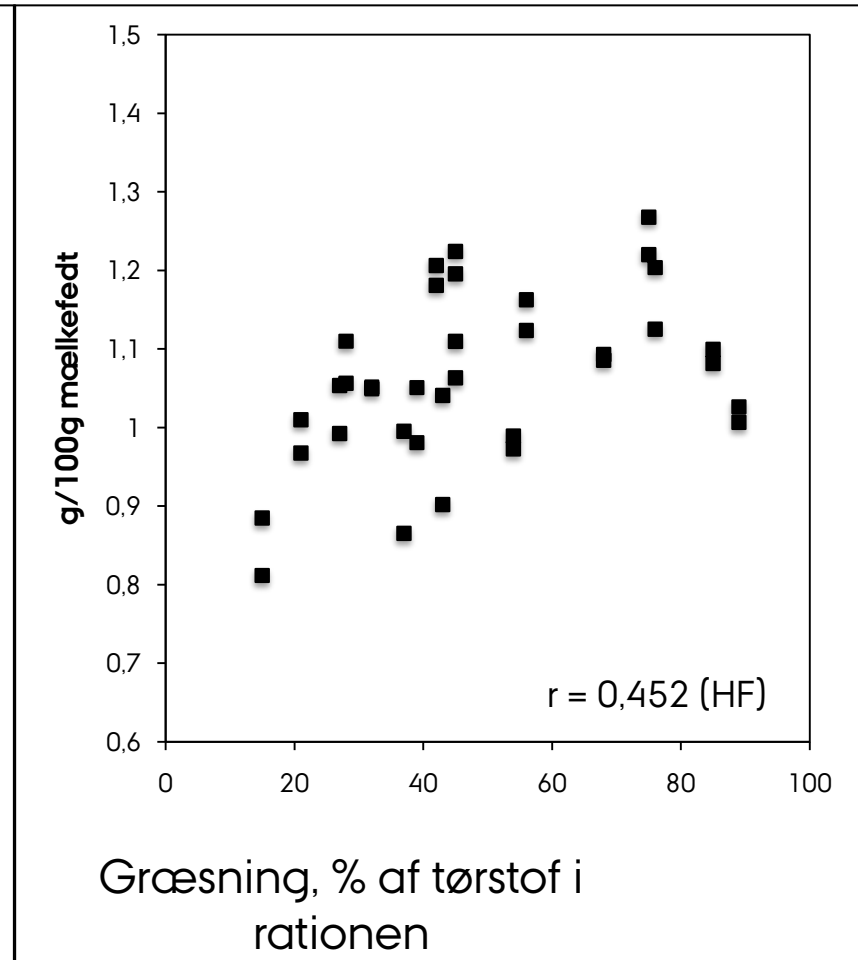
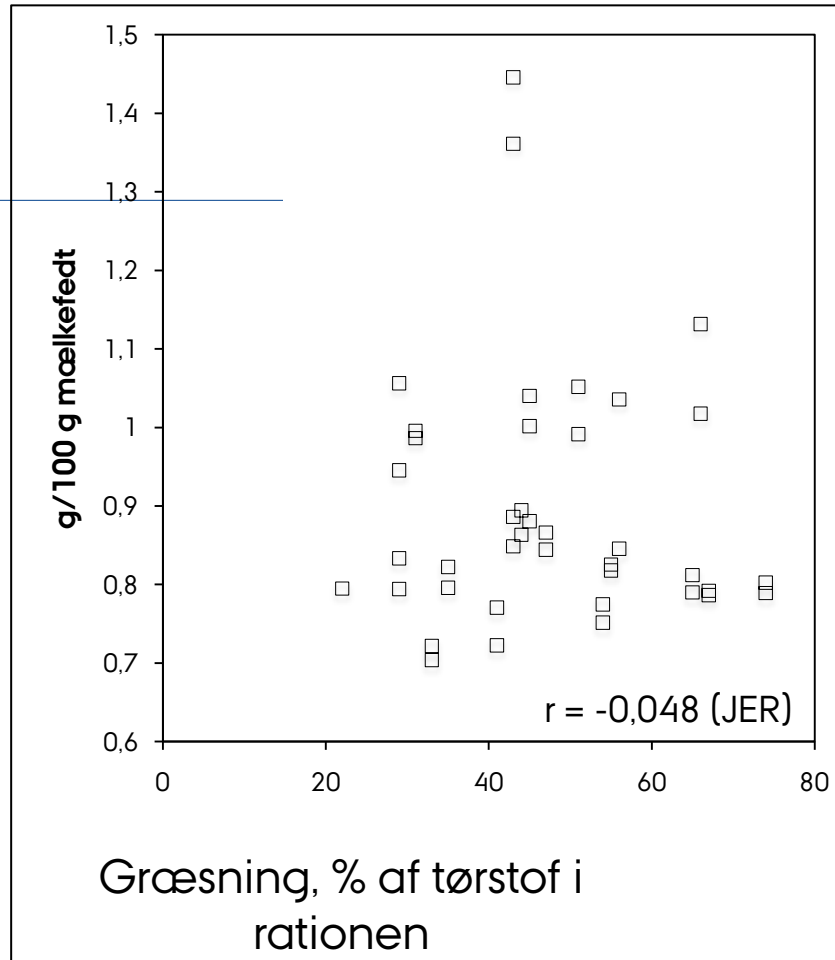
Relation mellem afgræsning og mælkenes indholdsstoffer

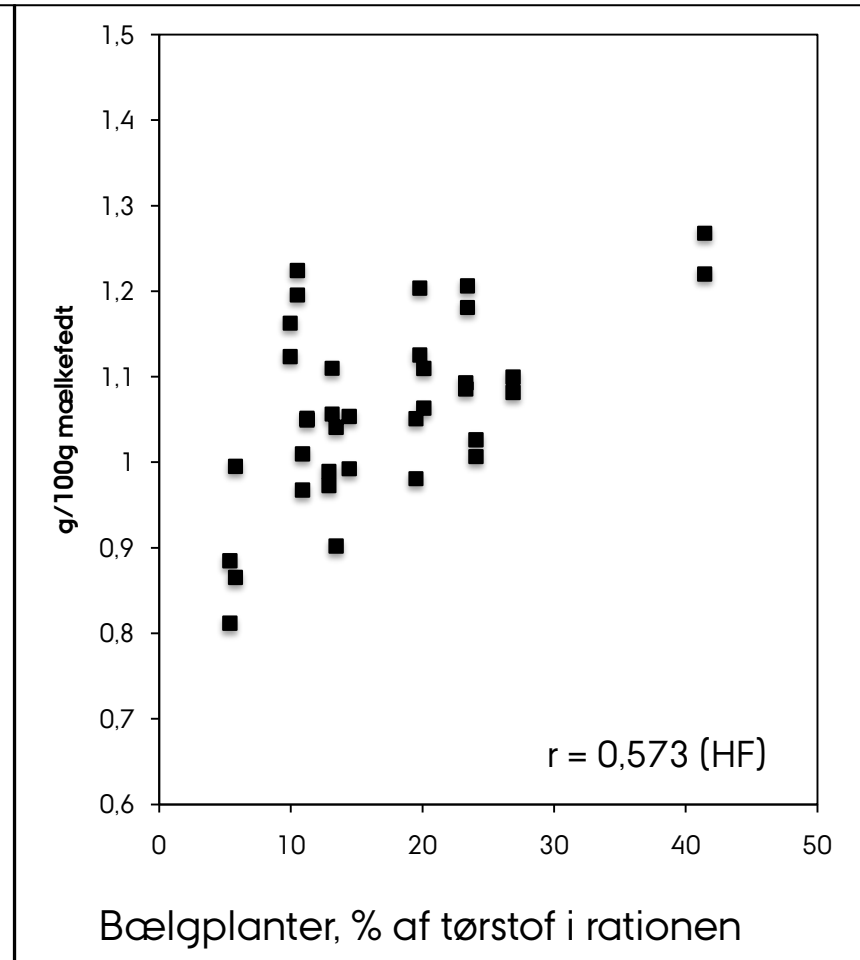
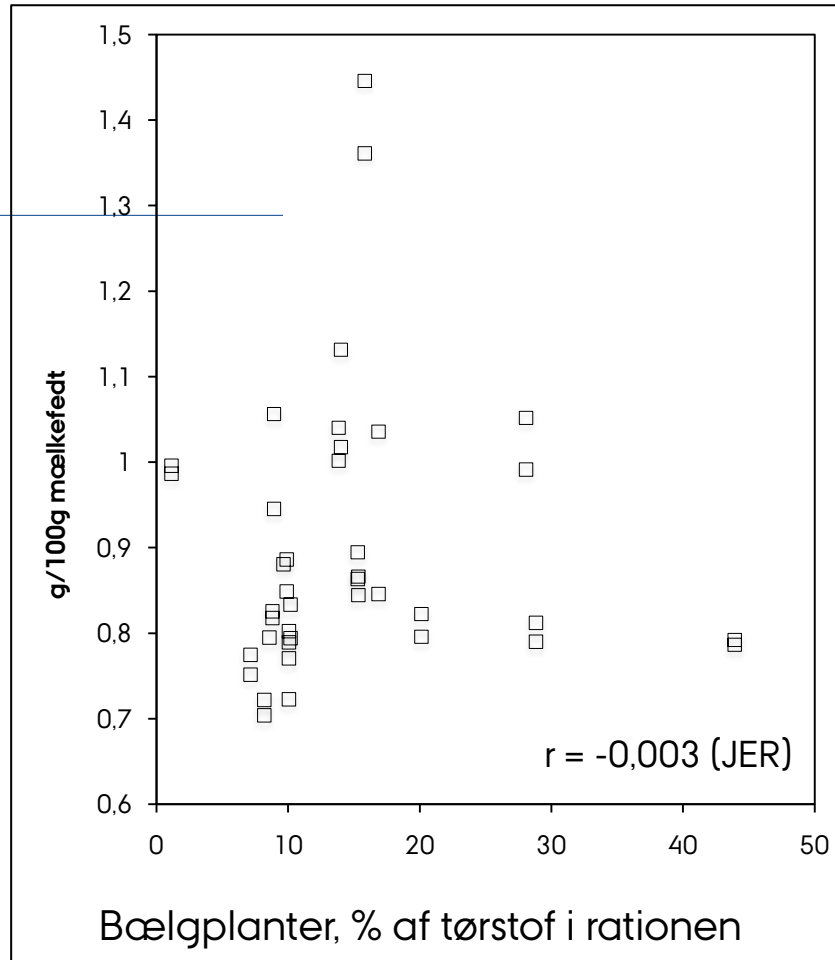
Mælkenes CLA-indhold er tæt relateret til afgræsning

Mælkens linolensyreindhold og afgræsning

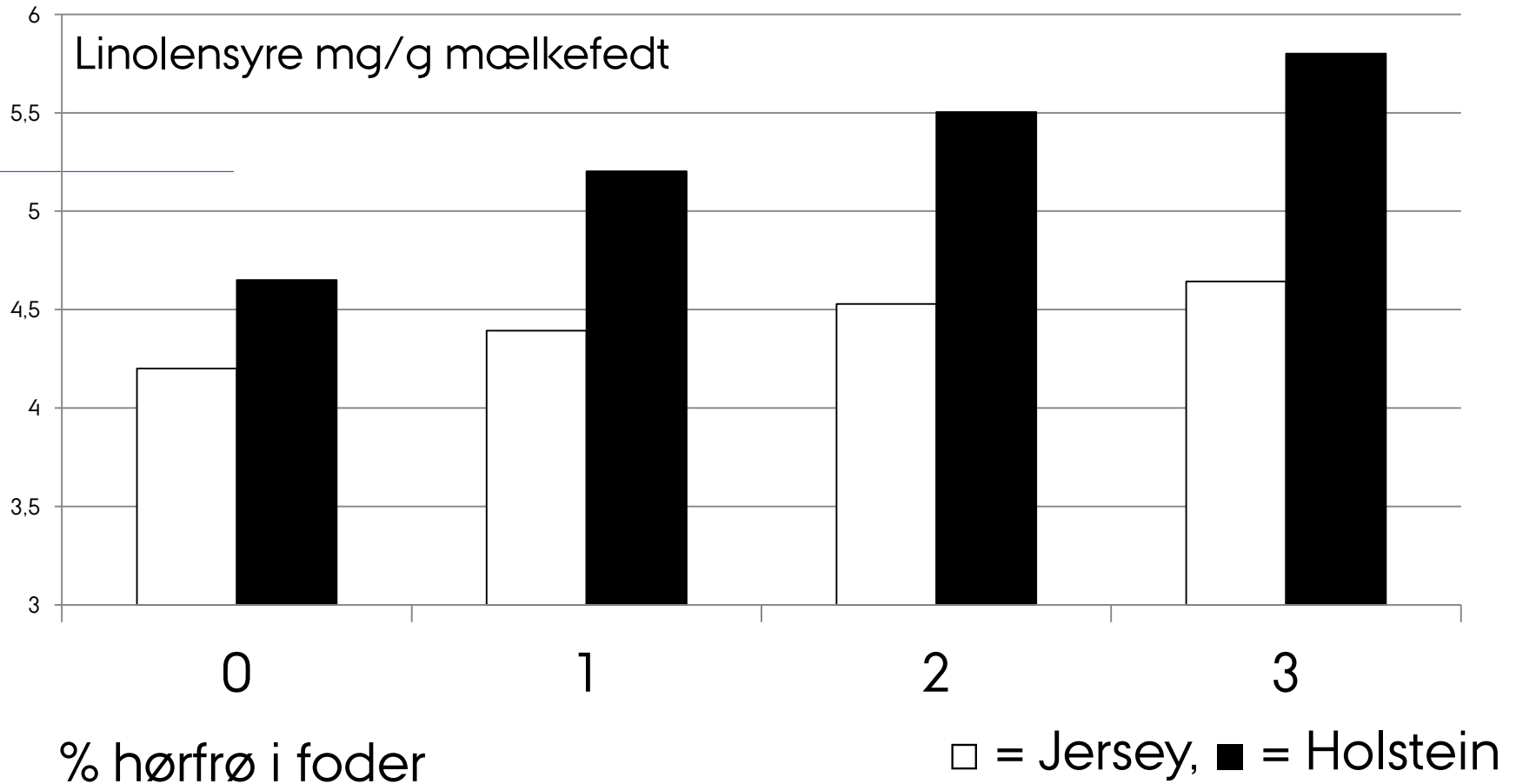

Mælkens linolensyreindhold og bælgplanter i afgræsning

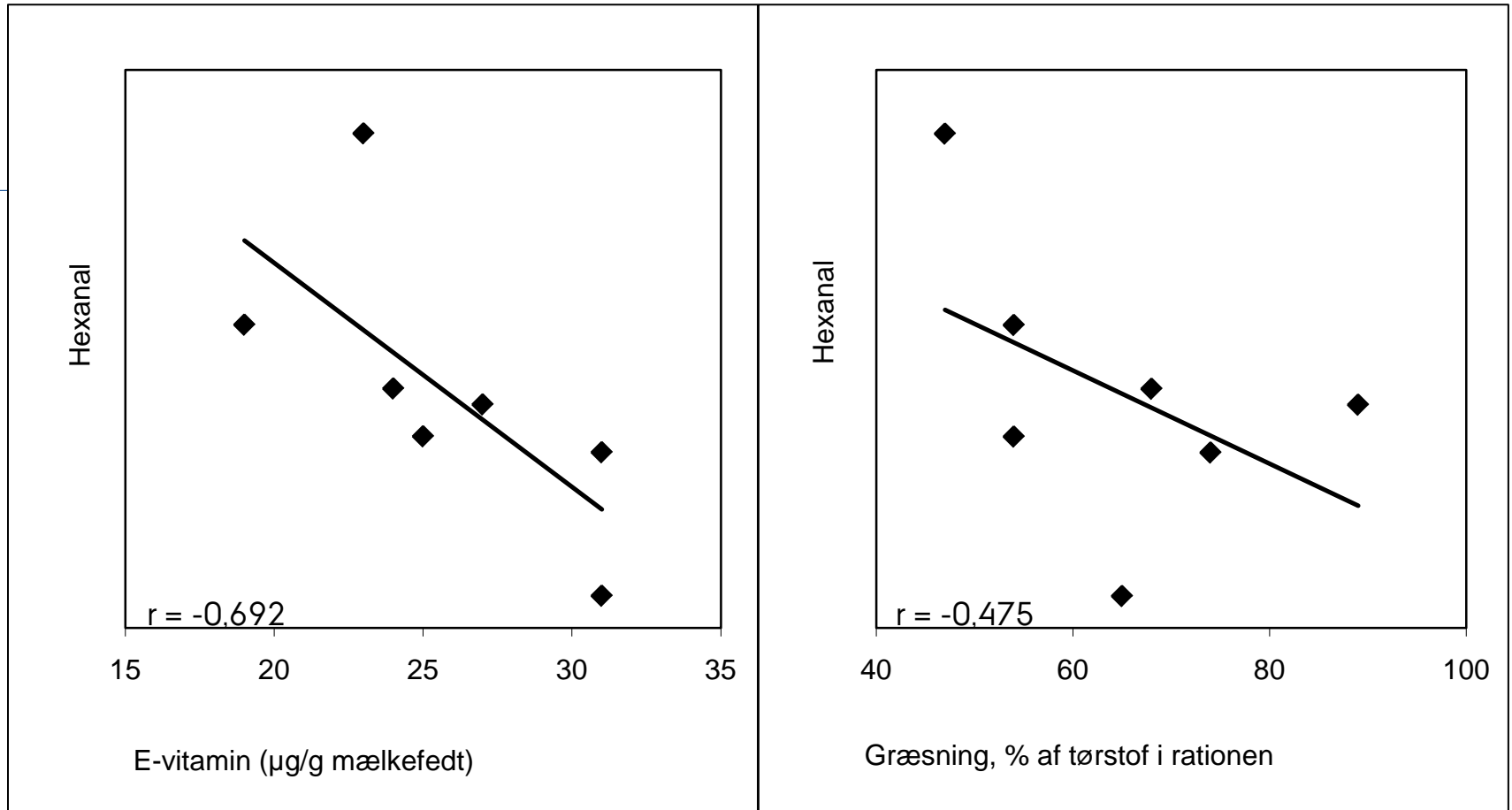

Forskkel på Jersey og Holstein

Afgræsning øger mælkens stabilitet

Effekt af race

Mælk fra Jersey: højere indhold af
beta-caroten
E-vitamin
mættet fedt.

Mælk fra Holstein: højere indhold af
monoumættet fedt
linolensyre
CLA

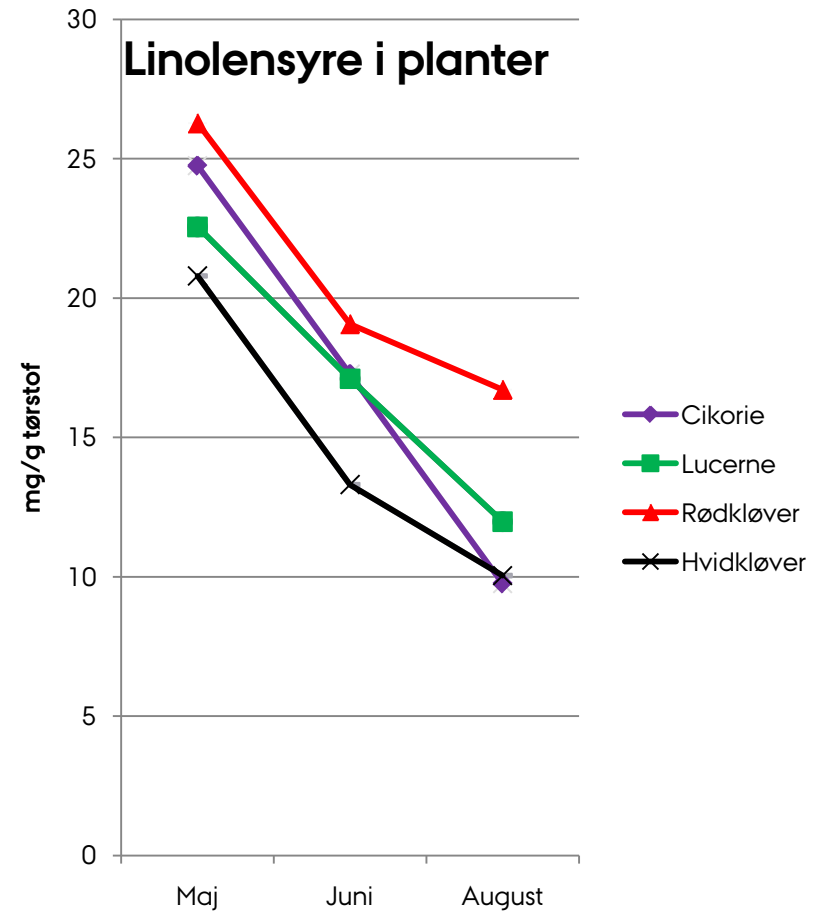
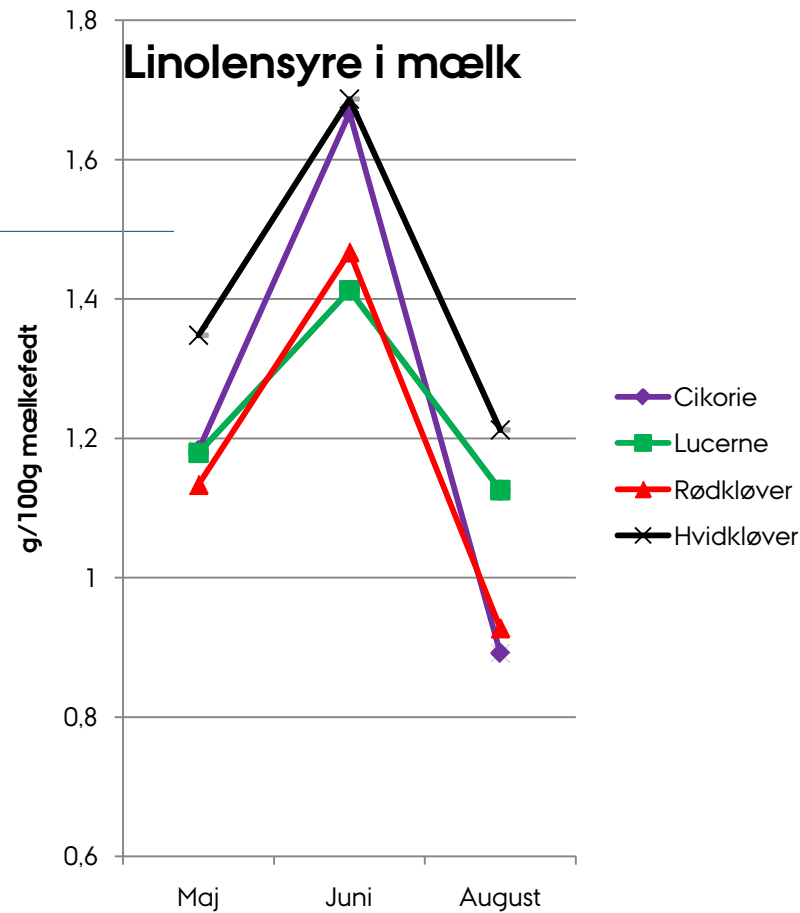
**Til produktion af mælk med højt indhold af linolensyre
anbefales brug af Holstein frem for Jersey**

Planteartens betydning for mælkenes sammensætning

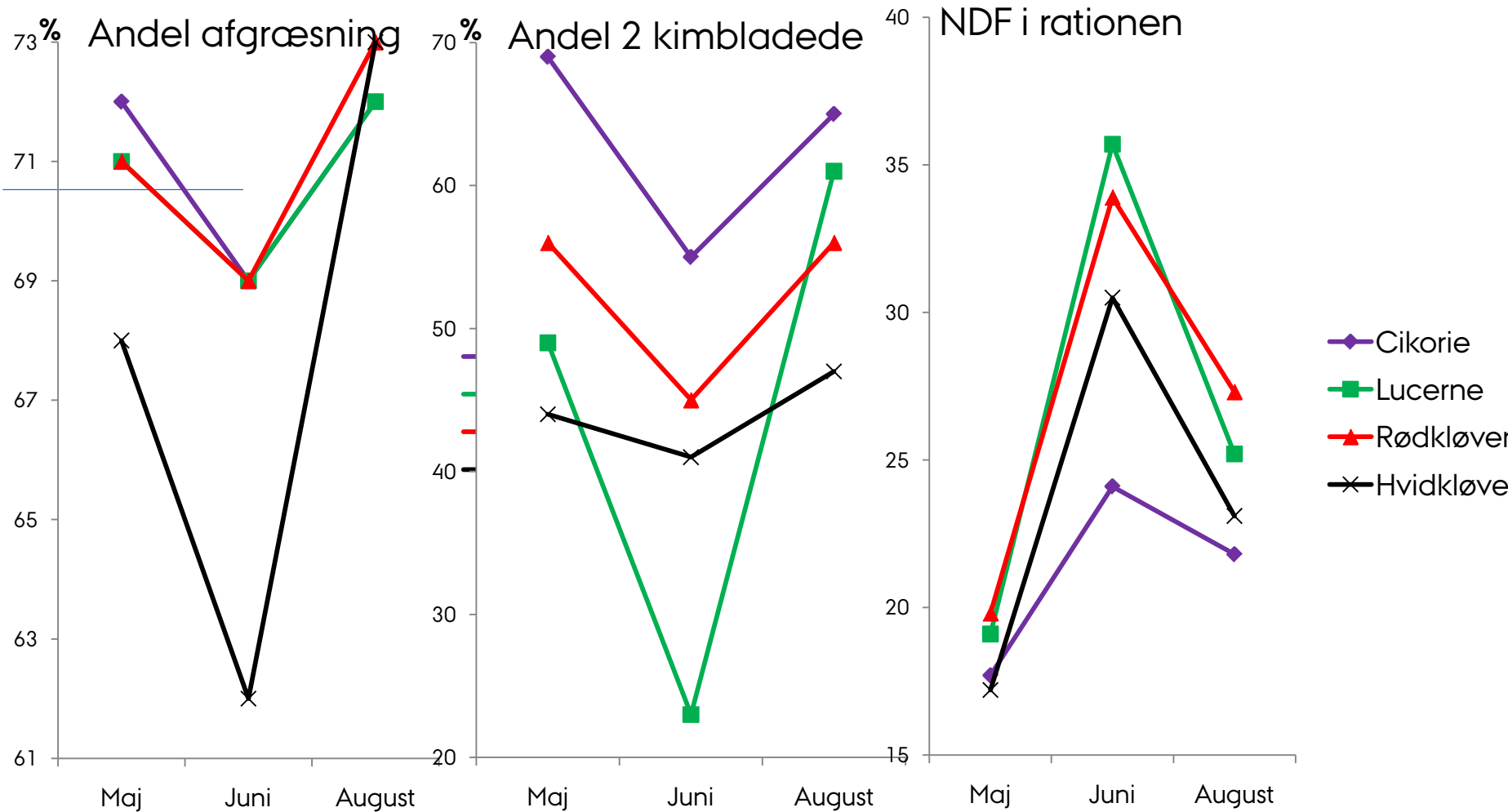

- > Hvidkløver
  - > Rødkløver
  - > Lucerne
  - > Cikorie
-
- > Afgræsning ca 70%
-
- > Prøvetagning, plantemateriale og mælk
maj, juni, august

Mælkenes linolensyreindhold

Hvad styrer mælkens linolensyreindhold?

Effekt af planteart og sæson på mælkenes sammensætning

Bælgplanter ændrer mælkenes sammensætning:

- Højere linolensyre

- Mindre forskelle mellem typer af bælgplanter

Sæsonvariation i effekten på mælkenes linolensyreindhold:

- Kan ikke forklares med variation i planternes linolensyreindhold, men andre komponenter af betydning for koens vomfunktion har afgørende betydning for mælkenes sammensætning.

Ønsker man at producere mælk med højt linolensyreindhold, skal man

---

- > Vælge den rette race (Holstein frem for Jersey)
- > Udvikle koncepter for fodring, der omfatter stor andel af græsprodukter og omfatter hele fodringen.
- > **Således kan man opnå en sund og stabil mælk**